

ČTVRTEČNÍ KLUB AMATÉRSKÝCH DETEKTIVŮ 4

RICHARD OSMAN

AŽ zemře poslední DÁBEL

„Napínavé, jemné,
milé a rozkošné.“

Tomáš Fojtik
@literární s(n)obi

Až zemře
poslední
ĎÁBEL

**RICHARD
OSMAN**

*AŽ
zemře
poslední
ĎÁBEL*

slovart

Copyright © 2023 Richard Osman
Translation © 2024 Barbara Hajná
Czech edition © 2024 Nakladatelství Slovart, s. r. o.
All rights reserved

Až zemře poslední ďábel

Z anglického originálu *The Last Devil to Die* přeložila Barbara Hajná

Redigovala Hana Pernicová

Korektury Jana Kunová

Editorka Kateřina Eliášová

Vydalo Nakladatelství Slovart, s. r. o., v roce 2024

Sazba Alias Press, s. r. o., Bratislava

Tisk FINIDR, s. r. o., Český Těšín

Vydání první

ISBN 978-80-276-0876-8

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovalt.cz

Cena uvedená na obálce je nezávazným
doporučením pro konečné prodejce

*Věnováno Fredu a Jessie Wrightovým, s láskou a díky.
Můj příběh vždycky začne právě u vás.*

Čtvrtek 27. prosince, jedenáct hodin večer

Kuldeš Šarma doufá, že dorazil tam, kam měl. Zaparkuje na konci nedlážděné cesty, kterou ze všech stran lemují stromy a ve tmě působí přízračně.

K rozhodnutí nakonec došel kolem čtvrté odpoledne, když seděl v zadní místnosti svého obchodu. Terakotová krabice ležela na stole před ním a v rádiu právě hráli Mistletoe and Wine.

Vyřídil si dva telefonní hovory a teď je tady.

Vypne přední reflektory a sedí v úplné tmě.

Riskuje hodně, o tom není sporu. Ovšem za chvíli mu bude osmdesát, takže kdy jindy už by měl riskovat? A co nejhoršího by se mu mohlo stát? Že ho najdou a zabijí?

To by se nepochybně stát mohlo, ale byla by to vážně taková hrůza?

Kuldeš si vybaví svého přítele Stephena. Jak na tom dneska je. Jak je ztracený, tichý, vyřazený. Čeká taková budoucnost i Kuldeš? Dřív se spolu všichni, celá parta, tak skvěle bavili. Dělali pořádný randál.

Teď už svět ke Kuldešovi promlouvá spíš jen šeptem. Žena je pryč, přátelé odcházejí. Stýská se mu po hlučném životě.

A vtom se objevil muž s krabicí.

Kdesi v dálce pronikne větvemi stromů slabý paprsek světla. Do chladného ticha zaznívá zvuk motoru. Začíná sněžit a Kuldeš doufá, že návrat do Brightonu nebude příliš náročný.

Blíží se jiné auto a po Kuldešově zadním okně přejede světelný záblesk.

Bum, bum, bum. To se ozývá jeho staré srdce. Už málem zapomněl, že ho má.

Krabici s sebou nepřivezl. Ale nechal ji v bezpečí a ona zase udrží v bezpečí jeho, aspoň prozatím. Je to jeho pojistka. Trochu času ještě potřebuje. A pokud ho získá, potom, no...

Odras reflektorů přijíždějícího auta zazáří v jeho zrcátkách a pak světla zhasnou. Kola se zaskřípěním zastaví, motor utichne a zavládne opět tma a ticho.

Tak jdeme na to. Má vystoupit? Slyší, jak se zabouchly dveře auta a k němu míří kroky.

Teď sněží hustěji. Jak dlouho to tady asi potrvá? Samozřejmě bude muset vysvětlit, jak je to s tou krabicí. Chvilku zabere uklidňování, ale snad bude moct vyrazit domů dřív, než sníh zmrzne. Na silnicích to bude šílené. Říká si, jestli –

Kuldeš Šarma zahlédne záblesk výstřelu, ale než k němu dolehne jeho zvuk, je už mrtvý.

PRVNÍ ČÁST

Tak na co čekáš?

1

Středa 26. prosince, kolem oběda

„Jedna moje manželka pocházela ze Swansea,“ říká Mervyn Collins. „Rudé vlasy a tak vůbec.“

„Rozumím,“ přisvědčí Elizabeth. „Zřejmě je za tím nějaký příběh, že?“

„Příběh?“ Mervyn zavrtí hlavou. „Ne, rozešli jsme se. Znáte ženy.“

„To ano, Mervyne,“ vloží se do hovoru Joyce a nakrojí yorkshirský pudink. „Ženy opravdu známe.“

Rozhostí se mlčení. A jak Elizabeth neušlo, není to během tohoto jídla poprvé.

Je druhý svátek vánoční a členové klubu plus Mervyn sedí v restauraci v Coopers Chase. V souladu s tradicí mají všichni na hlavách koruny z barevného papíru, které ve vánočním balení přinesla Joyce. Té je koruna moc velká a každou chvíli jí může spadnout přes oči. Ronova koruna je zase moc malá a růžový krepový papír se mu na spáncích napíná k prasknutí.

„Určitě se nedáte zlákat ke kapce vína, Mervyne?“ otáže se Elizabeth.

„Alkohol k obědu? Ne,“ odmítne Mervyn.

První svátek vánoční strávili členové klubu odděleně. Pro Elizabeth to bylo dost těžké, to by nemohla popřít. Doufala, že ten den vnese do života něco jako jiskru, že v jejím manželu Stephenovi zažehne nějakou energii, okamžik jasného vědomí, vzpomínky

na předešlé Vánoce, které by mu dodaly sílu. Jenže se to nestalo. Pro Stephena už se Vánoce ničím neliší od všedních dnů. Jsou jako prázdná stránka před koncem staré knihy. Při pomýšlení na nadcházející nový rok se Elizabeth zachvěje.

Domluvili se, že na druhý den se všichni sejdou v restauraci. Joyce na poslední chvíli vznesla dotaz, jestli by nebylo zdvořilé přizvat i Mervyna. Ten už v Coopers Chase bydlí několik měsíců a zatím se mu nepovedlo se s někým spřátelit.

„Celé Vánoce zůstane úplně sám,“ tvrdila Joyce a všichni se shodli, že ho tedy pozvou. „Je to laskavý,“ podotkl Ron a Ibrahim dodal, že jestli má Coopers Chase nějaký základní smysl, tedy ten, aby si na Vánoce nikdo nepřipadal osamělý.

Pokud jde o Elizabeth, ta ocenila Joyceinu velkorysost a ohleduplnost, ovšem zároveň postřehla, že v určitém světle Mervyn zapadá do té kategorie pohledných mužů, které Joyce často zkrátka nedokáže odolat. Ten drsný velšský hlas, to tmavé obočí, ten knír a stříbrné vlasy. Elizabeth už stále snadněji rozpoznává Joycein typ, který by se zřejmě dal popsat jako „kdokoli, kdo vypadá jakž takž k světu“. „Něco jako padouch z telenovely,“ charakterizoval ho Ron a Elizabeth jeho náhled bez námitek přijala.

Zatím se pokusili navázat s Mervynem hovor na téma politika („to není můj obor“), televize („nic pro mě“) a manželství („jedna moje manželka pocházela ze Swansea“ atd.).

Dorazí Mervynovo jídlo. Krocana odmítl a v kuchyni se uvolili připravit mu místo něj *scampi* s vařenými brambory.

„Koukám, že si potrpíte na *scampi*,“ poznamená Ron a ukáže na Mervynův talíř. Elizabeth mu musí přiznat, že se snaží udržet konverzaci.

„Ve středu si vždycky dávám *scampi*,“ přikývne Mervyn.

„Dneska je středa?“ přeptá se Joyce. „Kolem Vánoc vždycky ztrácím přehled. Nikdy netuším, jaký je zrovna den.“

„Je středa,“ potvrdí Mervyn. „Středa, šestadvacátého prosince.“

„Víte, že slovo *scampi* označuje plurál?“ ozve se Ibrahim, je-
muž se papírová koruna na hlavě posunula švihácky do strany.
„Jednotlivý kousek se nazývá *scampo*.“

„Ano, to vím,“ opáčí Mervyn.

Za ta léta si už Elizabeth poradila s tvrdšími oříšky, než je Mervyn. Jednou musela vyslechnout sovětského generála, který předtím během tří měsíců v zajetí nepromluvil ani slovíčko, a s ní si už za hodinku prozpěvoval písničky Noëla Cowarda. Joyce už na Mervynovi pracuje pár týdnů, od té doby, co vyřešili případ Bethany Waitesové. Zatím zjistila, že býval ředitelem školy, má zkušenost s manželstvím, momentálně třetího psa a zálibu v Eltonu Johnovi, ale dohromady toho tedy tak moc není.

Elizabeth se rozhodne konečně do toho trochu šlápnout. Při ožívování pacienta musí člověk občas využít šok.

„Takže pokud necháme stranou naši tajemnou přítelkyni ze Swansea, Mervyne, jak to vypadá s vaším milostným životem?“

„Mám jednu milovanou bytost,“ připustí Mervyn.

Elizabeth postřehne, že Joyce nepatrně pozvedá obočí.

„Tak to máte fajn,“ řekne Ron. „Jak se jmenuje?“

„Taťána,“ odpoví Mervyn.

„Překrásné jméno,“ poznamená Joyce. „Ale musím říct, že o ní slyším snad poprvé.“

„A kde tráví Vánoce?“ zeptá se Ron.

„V Litvě,“ prozradí Mervyn.

„Klenot Pobaltí,“ podotkne Ibrahim.

„A mohli jsme se s ní už setkat v Coopers Chase?“ otáže se Elizabeth. „Od té doby, co jste se nastěhoval?“

„Sebrali jí pas,“ opáčí Mervyn.

„Bože můj,“ reaguje Elizabeth. „To zní jako velká nepříjemnost. A kdo jí ho sebral?“

„Úřady,“ řekne Mervyn.

„No jasně,“ prohlásí Ron a zavrtí hlavou. „Zatracený úřady.“

„Musí se vám po ní velice stýskat,“ nadhodí Ibrahim. „Kdy jste se naposled viděli?“

„Zatím jsme se ještě osobně nesetkali,“ odpoví Mervyn a odstraňuje přitom tatarskou omáčku z jednoho *scampa*.

„Ještě jste se nesetkali?“ zopakuje Joyce. „To je docela neobvyklé, že?“

„Prostě smůla,“ vysvětlí Mervyn. „Zrušili jí let, potom ji okradli, a teď tohle s tím pasem. Pravá láska to nikdy nemá snadné.“

„Přesně tak,“ souhlasí Elizabeth. „To platí odjakživa.“

„Ale,“ dodá Ron, „až ten pas zase dostane, tak přijede, ne?“

„Takový je plán,“ potvrdí Mervyn. „Všechno to mám pod kontrolou. Jejímu bratrovi už jsem poslal nějaké peníze.“

Členové klubu přikývnou a vymění si pohledy. Mervyn dál pojídá *scampi*.

„Jen tak pro zajímavost, Mervyne,“ začne Elizabeth a lehounce si na hlavě posune papírovou korunu, „kolik jste mu poslal? Tomu bratrovi?“

„Pět tisíc,“ odpoví Mervyn. „Dohromady. V Litvě panuje příšerná korupce. Všichni se tam uplácíjí navzájem.“

„To jsem netušila,“ podotkne Elizabeth. „Já si pobyt v Litvě vždycky ohromně užila. Chudinka Taťána. A ty peníze, které jí ukradli, ty byly taky od vás?“

Mervyn kývne. „Poslal jsem jí hotovost a celníci to sebrali.“

Elizabeth dolije všem přátelům skleničky. „Inu, tak to se těšíme, až se s ní seznámíme.“

„To opravdu ano,“ souhlasí Ibrahim.

„Ačkoli mě napadá, Mervyne,“ doplní Elizabeth, „až se na vás zase obrátí s tím, že potřebuje peníze, co kdybyste mi dal vědět? Mám jisté kontakty a třeba bych mohla pomoci.“

„Vážně?“ ptá se Mervyn.

„Rozhodně,“ odvěti Elizabeth. „Svěřte mi to, ať se na to podívám. Aby vás zase nepostihla nějaká smůla.“

„Děkuju,“ řekne Mervyn. „Tatána pro mne hodně znamená. Už je to dlouho, co o mne nějaká žena projevila zájem.“

„I když já jsem vám za posledních pár týdnů napekla dost koláčů,“ poznamená Joyce.

„Já vím, já vím,“ kývne Mervyn. „Ale měl jsem na mysli zájem v romantickém slova smyslu.“

„Jistě, moje chyba,“ opáčí Joyce a Ron se napije, aby potlačil výbuch smíchu.

Mervyn je nekonvenční host, ale Elizabeth se poslední dobou učí plynout v souladu s rytmem života.

Krocán s nádivkou, balonky a konfety, papírové koruny. Láhev dobrého červeného a v pozadí hudba, o níž Elizabeth odhaduje, že se dá označit za vánoční pop music. Přátelství a Joyceino neúspěšné koketování s Velšanem, který se zřejmě stal obětí poměrně závažného mezinárodního podvodu. Elizabeth by si uměla představit horší způsoby, jak strávit svátky.

„Tak veselé Vánoce všem,“ prohlásí Ron a pozvedne sklenku.

Všichni si připijí.

„A veselou středu šestadvacátého prosince vám, Mervyne,“ dodá Ibrahim.

2

Normálně by se Mitch Maxwell během předávání zásilky držel stranou, a to pěkně daleko. Proč riskovat a ometat se ve skladu, kde se nacházejí drogy? Jenže tentokrát zjevně nejde o obyčejnou zásilku. A vzhledem k Mitchově současné situaci je lepší, když se do věci zapojí co nejmén lidí. Neustále si bubnuje prsty a přestává jediné ve chvílích, kdy si místo toho okusuje nehty. Na nervozitu není zvyklý.

Navíc je druhý svátek vánoční a Mitch toužil vypadnout z domu. Tedy spíš potřeboval vypadnout. Děti vyváděly a mezi ním a tchánem se strhla pěstní bitka jako důsledek sporu o to, kde jinde ještě hrál jeden z herců účinkujících ve vánočním díle seriálu *Zavolejte porodní sestřičky*. Momentálně tchán leží v nemocnici Hemel Hempstead se zlomenou čelistí. Z důvodů, které Mitchovi naprosto unikají, to manželka i tchyně kladou za vinu právě jemu, a tak usoudil, že opatrnost je matka moudrosti, a stopadesátikilometrová jízda do East Sussexu, kde si na všechno osobně dohlédne, mu tudíž přišla náramně vhod.

Mitch se tu postará, aby jedna obyčejná krabice, obsahující heroin za sto tisíc liber, opustila kamion ihned, jakmile vůz sjeде z trajektu. Kdovíkolik peněz to není, ale o to nejde.

Zásilka prošla celníci. O to jde.

Sklad stojí v průmyslovém areálu, který bez jakéhokoli systematického plánu vyrostl na někdejší zemědělském pozemku při-

bližně sedm kilometrů od jižního pobřeží. Před stovkami let to tu nejspíš bylo samá stodola a stáj, kukuřice a ječmen a jetel, klapaní koňských kopyt, a dnes ten kus země pokrývají boudy z vlnitého plechu, letitá volva a rozbitá okna. Ve starých kostech Británie to tady pěkně skřípe.

Před drobnými chmatáky místo chrání vysoký kovový plot, za nímž se svým obchodům nerušeně věnují skuteční darebáci. Na Mitchově skladu visí cedule s nápisem LOGISTICKÉ SYSTÉMY SUSSEX. Ve vedlejším obrovském hangáru sídlí DOPRAVA BUDOUCNOSTI S.R.O., zástěrka pro kradené sportovní vozy. Nalevo stojí bouda na kolečkách, na jejíchž dveřích žádná cedule není. Tam úraduje ženská, s níž Mitch ještě neměl tu čest, ale zřejmě dodává extázi a pasy. Ve vzdáleném koutě pozemku se nalézá provozovna a sklad vinařské firmy BRAMBER – NEJLEPŠÍ BRITSKÉ PERLIVÉ VÍNO, o níž Mitch nedávno zjistil, že se skutečně zabývá produkcí a prodejem vína. Bratr a sestra, kteří tuhle společnost řídí, jsou hrozně milí a k Vánocům každému věnovali karton svého zboží. To víno bylo lepší než šampaňské a nemalým dílem přispělo k té rvačce s tchánem.

Jestli majitelé firmy Bramber tuší, že jediný legální byznys v celém areálu vedou jen oni sami, to by si Mitch netroufl odhadnout, ale každopádně ho jednou viděli, jak si od Dopravy budoucnosti kupuje kuši, a ani přitom nemrkli, takže budou v pohodě. Mitche už napadlo, že na anglickém perlivém vínu se asi dá slušně vydělat, a přemýšlel o tom, že by do něj investoval. Nakonec do toho nešel, protože na heroinu se dá vydělat taky a někdy by se člověk měl držet spíš toho, co zná. Teď když se na něj hrnou další a další potíže, tenhle názor ale začíná přehodnocovat.

Dveře skladu jsou zavřené a zadní dveře nákladáku otevřené. Dva chlapi – no, vlastně jeden chlap a jeden kluk – vykládají

rostliny v květináčích. Nejmenší možná pracovní četa. S ohledem na současnou situaci Mitch upozornil i je, že si musejí počínat zvláště opatrně. Jasně, nejdůležitější zboží představuje krabička ukrytá mezi paletami, to ale neznamená, že by nemohli trhnout pár babek i na těch rostlinách. Mitch je prodává do zahradnických center po celém jihovýchodě a má z nich pěkný legální zisk. A za kytku v prasklém květináči nikdo platit nebude.

Heroin je schovaný v truhličce z pálené hlíny, namaskované, aby pro případ, že by někdo začal čmuchar, vypadala pořádně staře, jako nějaká opršelá zahradní dekorace vhodná leda na smetišť. Nezajímavá tretka. Tenhle trik používají často. Heroin do krabičky vložili kdesi v afghánské provincii Hilmand a pak ji pevně uzavřeli. Jeden chlápek z Mitchovy organizace – nejkratší sirku si vytáhl Lenny – na to dohlížel přímo v Afghánistánu, aby měli jistotu, že je zboží čisté a nikdo se je nesnaží podfouknout. Následně terakotová truhlička v Lennyho péči dorazila do jednoho města v Moldávii, kde místní vědí, jak si hledět svého, tam byla pečlivě umístěna do skryše mezi stovkami rostlin v květináčích a pak ji přes evropský kontinent převezl týpek jménem Garry, který už seděl a nemá moc co ztratit.

Mitch je v kanceláři, v improvizovaném mezipatře na vzdáleném konci skladu, a škrábe si nápis „Pánbůh říká, pěkej pokus“, který má vytetovaný na paži. Everton prohrává s Manchester City 2:0, což se sice dalo čekat, ale i tak to našťve. Jednou Mitche přizvali do konsorcia, které se chystalo Everton koupit. Znělo to lákavě, stát se spoluvlastníkem fotbalového klubu, jemuž je od dětských let oddaný, ale čím hlouběji Mitch nahlížel do byznysu, který se točí kolem fotbalu, tím víc sílilo jeho přesvědčení, že by se měl držet heroinu.

Mitchovi přijde textovka od manželky Kellie.

Tátu pustili ze špitálu. Říká, že tě zabije.

To by u někoho znamenalo jen řečnický obrat, jenže Mitchův tchán šéfuje jednomu z největších gangů v Manchesteru a před pár lety Mitchovi k Vánocům věnoval policejní taser. Čili je třeba dát si na něj bacha. Ovšem nemusí si snad na tchána s tchyní dávat bacha každý? Mitch nepochybuje, že se to srovná – jeho manželství s Kellie představuje lásku, jaká překoná všechny těžkosti, příběh Romea a Julie, který sjednotil Liverpool a Manchester. Odepíše.

Vyříd' mu, že jsem mu koupil range rover.

Ozve se duté zaklepání na chatrné dveře kanceláře a vzápětí vejde Dom Holt, Mitchův zástupce.

„Všechno v cajku,“ ohlásí Dom. „Květináče vyložený, krabka v sejfu.“

„Díky, Dome.“

„Chceš se mrknout? Je pěkně hnusná.“

„Ne, díky, kámo,“ odpoví Mitch. „Blíž, než jsem teď, se k ní dostat nepotřebuju.“

„Pošlu ti fotku,“ na to Dom. „Jen abys věděl, jak vypadá.“

„Kdy odsud vypadne?“ Mitch si uvědomuje, že úplně za vodou ještě nejsou. Největší obavy měl ale z celníků. Teď už se snad nemá čeho bát, ne? Co by se ještě mohlo podělat?

„V devět ráno,“ řekne Dom. „Ten krám otvírá v deset. Pošlu s tím kluka.“

„Hodnej,“ kývne Mitch. „A kam jede? Do Brightonu?“

Dom přisvědčí. „Do starožitnictví. Vede to tam nějaký dědek jménem Kuldeš Šarma. Není to náš obvyklý kontakt, ale jinde nemaj otevřeno. Mělo by to bejt v pohodě.“

Man City dá třetí gól a Mitch sebou škubne. Vypne si iPad – nebude se tím dál rozčilovat.

„Nechám to na tobě. Abych už padal domů,“ poznamená. „Mohl by tvůj kluk sebrat toho range rovera, co stojí před perli-
vým vínem, a zavézt mi ho do Hertfordshiru?“

„Jasně, šéfe,“ opáčí Dom. „Je mu patnáct, ale tyhle mašiny se
říděj samy. Tu krabku tam můžu dovézt sám.“

Mitch vychází ze skladu nouzovým východem. Nikdo ho ne-
viděl, jen Dom a ten kluk, a s Domem spolu chodili do školy, vlast-
ně je taky společně vyhodili, takže s ním si nemusí dělat hlavu.

Dom se na jižní pobřeží přestěhoval před deseti lety po tom,
co podpálil jedno skladiště, které podpalovat neměl, a teď dohlí-
ží na všechny logistické operace z Newhavenu. Což se ohromně
hodí. Navíc tu mají dobré školy, takže i Dom je spokojený. Jeho
syna zrovna přijali do Královského baletu. Všechno pěkně klapa-
lo. Až do doby před pár měsíci. Ale z toho se snad už vyhrabali.
Jestli se teď nic nepodělá. Zatím to jde dobře.

Mitch se před cestou domů nahrbí v ramenu. Tchán nebude
moc nadšený, ale dají si spolu pivko, mrknou na *Rychle a zběsile*
a zavládne pohoda. Může se stát, že Mitch skončí s monoklem
na oku – vzhledem k tomu, jak to dopadlo prve, musí tchánovi
dopřát jednu ránu –, ale ten range rover by měl všechno urovnat.

Jedna nevelká truhlička, zisk sto táců. Na druhý svátek vá-
noční to není zlé.

Co se bude dít od zítřka dál, to už není Mitchova starost. Jeho
starost byla dopravit truhličku z Afghánistánu do malého staro-
žitnictví v Brightonu. Jakmile si ji tam někdo vyzvedne, Mitcho-
va práce je hotová. Zítřka ráno do toho krámu vejde chlap, nebo
možná ženská, kdo ví, koupí tu krabku a vypadne. Ověří si, že v ní
je to, co tam být má, a Mitchovi na účtu rázem přistane platba.

A ještě důležitější je, že Mitch se tím pádem taky ujistí, že jeho organizace je zase v bezpečí. Posledních pár měsíců bylo těžkých. Zabavené zboží v přístavech, zatýkání řidičů, zatýkání poslíčků. Proto Mitch tenhle kšeft drží tak pod pokličkou a řekl o něm jen lidem, kterým věří. Našlapuje pěkně opatrně.

Doufá, že od zítřka už si na tu šerednou hliněnou krabku nebude muset ani vzpomenout. Že zkrátka shrábne prachy a přesune se k dalšímu kšeftíku.

Kdyby se Mitch ve chvíli, kdy vyjíždí z areálu, podíval doleva, uviděl by, že na odpočívadle parkuje kurýr na motorce. A možná by ho i napadlo, že je dost divné, aby právě dneska a právě v tuhle dobu kurýr stál právě tady. Jenže Mitch si kurýra nevšimne, takže mu hlavou taková myšlenka ani nebleskne a on vesele míří domů.

Muž na motorce zůstává na místě.

3

Joyce

Zdravím, už jsem tu zas!

Včera jsem do deníku nepsala, protože byl první svátek vánoční a ten mě sebral. Tak už to se svátky bývá, že? Baileys a cukroví a televize. V bytě bylo podle Joanny trochu moc horko, a když jsem s tím něco podnikla, tak zase trochu moc chladno. Joanna má doma ve všech místnostech podlahové vytápění a taky se o tom neváhá zmínit.

Všude kolem sebe mám vánoční dekorace a ty mi na tváři vyvolávají úsměv. Ve světle žároviček se blýskají různé odstíny červené, zlaté a stříbrné a na stěnách mám přáníčka od dávných i nových přátel. Na špičce stromku (není pravý, nechte si to pro sebe, mám ho z obchodu John Lewis a vážně se to nepozná) trůní andělíček, kterého Joanna vyrobila, když ještě chodila na základní školu. Skládá se z roličky od toaletního papíru, alobalu, kusu krajky a obličej nakresleného na dřevěnou vařečku. Na stromek ho dávám už asi tak čtyřicet let. Zhruba polovinu života!

První čtyři nebo pět let byla Joanna vždycky náramně pyšná a nadšená, že je její andělíček na špičce stromku, potom následovaly tak dva tři roky, kdy se za něj čím dál víc styděla, a nakonec možná třicet let, kdy tomu chudáčkovi projevovala otevřené nepřátelství. Několik posledních roků ale pozoruju, že nastává jisté oteplení vztahů, a když jsem letos s tácem polomáčených piško-